

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ОСВІТНЄ ПРАВО ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Електроні методичні рекомендації
до семінарських занять та самостійної роботи з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ОДЕСА
2023

**УДК 378:177.9
О-723**

Укладач:

Михайло Іванович Рябенко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

П. П. Білик, кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Л. В.-В. Вейландє, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 7 від 14 червня 2023 р.*

О-723 **Освітнє** право та академічна доброчесність [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи з курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки" / уклад. М. І. Рябенко. – Одеса, 2023. – 32 с. – 0,5 МБ.

У методичних рекомендаціях розкривається програма курсу, наводиться план семінарських занять, перелік питань для підсумкового контролю, рекомендована література та інформаційні ресурси.

Видання розраховано для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (денна та заочна форма) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, при вивченні дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність».

УДК 378:177.9

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Зміст навчальної дисципліни	7
3. Тематика та зміст семінарських занять	12
4. Питання для підсумкового контролю	25
5. Список рекомендованої літератури	27
6. Інформаційні ресурси	30

1. Загальні положення

Навчальної дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» має на меті сприяти формуванню фахівців зі світоглядом, який включав би систему теоретичних поглядів на права і свободи людини як суб'єкта освітніх правовідносин, що базувався б на загальновизнаних демократичних засадах і загальнолюдських правових цінностях, а також засвоєння здобувачами вищої освіти правових та етичних аспектів академічної доброчесності за для забезпечення захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності та довіри до освітнього процесу.

Основними завдання дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» є:

- поглиблення знань щодо основних прав і свобод людини та громадянина;
- сформувати розуміння сутності та специфіку освітнього права як комплексної галузі права.
- розкрити суб'єктивні права та юридичні обов'язки основних учасників освітнього процесу закладів вищої освіти, зокрема правове становище науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти;
- ознайомити майбутніх фахівців з правовим становищем закладу освіти.
- сприяти розумінню сутності академічної доброчесності та наслідки порушень стандартів академічної доброчесності;
- розкрити повноваження основних суб'єктів формування академічної доброчесності в закладі освіти.

Процес вивчення дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» спрямований на формування таких компетентностей як:

- ✓ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ✓ Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ✓ Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ✓ Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

- ✓ Здатність здійснювати організаційно-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.
- ✓ Здатність діяти з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Після успішного завершення навчального курсу «Освітнє право та академічна доброчесність» здобувач зможе:

- Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.
- Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти, педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.
- Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти, педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність правового статусу людини;
- нормативно-правових акти щодо гарантій прав людини та забезпечення академічної доброчесності;
- сутність та специфіку освітнього права як комплексної галузі права.
- нормативно правове забезпечення діяльності закладу освіти та основних учасників освітнього процесу;
- сутність академічної доброчесності;
- вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасників освітнього процесу закладу освіти;
- причини, види та відповідальність за порушення стандартів академічної доброчесності;
- повноваження основних суб'єктів формування академічної доброчесності.

Також, по завершенню засвоєння дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» здобувач вищої освіти повинен вміти:

- аналізувати основні діючі нормативно-правові актами щодо забезпечення прав людини та академічної доброчесності;
- працювати з нормативно-правовими першоджерелами;
- організовувати конструктивні відносини з суб'єктами права, зокрема в освітньому процесі;
- здійснювати аналіз щодо відповідності діяльності учасників освітнього процесу діючим нормативно-правовим актам та етичним принципам щодо дотримання норм академічної доброчесності та законодавства в сфері освіти;
- захищати свої права та інтереси, а також права та інтереси інших громадян, зокрема учасників освітніх відносин.

2. Зміст дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність»

Дисципліна «Освітнє право та академічна доброчесність» складається з двох змістових модулів та розраховано на 8 тем. В першому змістовому модулі «Загальні засади освітнього права» розглядається сутність освітнього права, правовий статус основних учасників освітнього процесу та організаційно-правове положення закладу освіти як юридичної особи. В другому змістовому модулі «Загальні засади академічної доброчесності» досліджуються сутність академічної доброчесності, зокрема історія розвитку стандартів академічної доброчесності в закладах освіти; основні вимоги щодо дотримання принципів академічної доброчесності основними учасниками освітнього процесу; види порушень академічної доброчесності а також основні причини та умови, що породжують порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу; основні шляхи подолання порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти а також питання щодо основних суб'єктів формування академічної доброчесності.

Змістовий модуль 1. Загальні засади освітнього права

Тема 1. Сутність освітнього права

Поняття та види галузей права. Класифікація галузей права. Базові, профільюючі, комплексні галузі права. Матеріальні та процесуальні галузі права. Загальна характеристика конституційного права, адміністративного права, цивільного права, кримінального права, адміністративно-процесуального права, кримінально-процесуального права, цивільно-процесуального права тощо. Поняття освітнього права. Предмет освітнього права. Специфіка освітнього права. Суспільні відносини, що регулюються освітнім правом. Освітнє право як комплексна галузь права. Місце освітнього права у системі права України. Система освітнього права. Поняття та структура правовідносин. Поняття та види освітніх правовідносин.

Тема 2. Правове становище закладу освіти

Нормативно-правове забезпечення діяльності закладів освіти. Конституція України як основний закон держави, як джерело правового регулювання діяльності закладів освіти. Закони України, як джерело правового регулювання діяльності закладів освіти. Загальна характеристика Закону України «Про освіту» як основного закону, що регламентує статус закладів освіти. Закон України «Про повну загальну середню освіту» як правове джерело забезпечення діяльності закладів загальної середньої освіти. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» як джерело, що закріплює становища закладів професійно-технічної освіти. Закон України «Про фахову передвищу освіту». Загальна характеристика закону «Про вищу освіту» як основного закону, що регламентує правовий статус учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти. Загальна характеристика Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України як джерело правового регулювання діяльності закладу освіти. Акти Міністерства освіти і науки України в регулюванні освітнього процесу закладу освіти. Локальні правові акти, що регулюють діяльність закладів освіти. Заклад освіти як юридична особа: організаційно-правовий статус.

Тема 3. Правовий статус педагогічних та науково-педагогічних працівників

Поняття правового статусу особи. Посади педагогічних та науково-педагогічних працівників. Основні права педагогічних та науково-педагогічних працівників: захист професійної честі та гідності; участь в управлінні закладом вищої освіти; захист права інтелектуальної власності тощо. Обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників: дотримання педагогічної етики та академічної доброчесності, настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формування у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися

Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України тощо. Гарантії педагогічних та науково-педагогічних працівників. Роль педагогічних та науково-педагогічних працівників у захисті прав, свобод і інтересів здобувачів освіти.

Тема 4. Правове положення здобувачів освіти в Україні

Види осіб, які навчаються в закладах вищої освіти. Види здобувачів закладів вищої освіти. Основні джерела правове регулювання діяльності осіб, які навчаються в закладах освіти. Основні права здобувачів вищої освіти. Основні конституційні права і свободи осіб, які навчаються в закладах освіти. Поняття та види академічних прав здобувачів вищої освіти. Трудові освітні правовідносини здобувачів вищої освіти. Цивільні освітні правовідносини здобувачів в закладах вищої освіти. Специфіка адміністративних освітніх правовідносин здобувачів вищої освіти. Загальна характеристика кримінальних освітніх правовідносин здобувачів. Освітні правовідносини соціального забезпечення. Повноваження студентського самоврядування щодо захисту основних прав здобувачів вищої освіти. Основні обов'язки здобувачів вищої освіти.

Змістовний модуль 2. Загальні засади академічної доброчесності

Тема 5. Сутність академічної доброчесності

Поняття академічна доброчесність. Історія розвитку стандартів академічної доброчесності. Основні джерела формування стандартів академічної доброчесності. Фундаментальні цінності академічної доброчесності: діяльність міжнародного центру доброчесності (США). Європейська декларація етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європейському регіоні. (Бухарест 2004). Європейська Хартія дослідників. Педагогічна конституція Європи. Нормативно- правове регулювання стандартів академічної доброчесності: Закон України «Про освіту»; Закон «Про вищу освіту»; Закон «Про наукову та науково-технічну діяльність»; Етичний кодекс

ученого України тощо. Рекомендації МОН 15.08.2018 № 1/11-8681 щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо).

Тема 6. Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

Вимоги до претендента на посади науково-педагогічного працівника щодо дотримання принципів академічної доброчесності з точки зору діючого законодавства. Основні обов'язки науково-педагогічних працівників щодо дотримання академічної доброчесності: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність. Можливості науково-педагогічного працівника щодо контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Критерії об'єктивного оцінювання науково-педагогічними працівниками результатів навчання здобувачів освіти. Вимоги щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Шляхи вирішення проблеми дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

Тема 7. Порушенням академічної доброчесності

Поняття порушення академічної доброчесності. Причини та умови, що породжують порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Види порушень академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання тощо. Шляхи подолання порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Види відповідальності за порушення стандартів академічної доброчесності. Академічна відповідальність науково-педагогічних

та наукових працівників закладів вищої освіти. Види академічної відповідальності здобувачів освіти.

Тема 8. Суб'єкти формування академічної доброчесності

Механізми формування академічної доброчесності органами державної влади як суб'єктами освітніх відносин (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, органи місцевої влади та органів місцевого самоврядування тощо). Повноваження керівника закладу вищої освіти як суб'єкта, що забезпечує дотримання законності та порядку в формуванні академічної доброчесності. Роль Вченої ради закладу вищої освіти як органу, що визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти. Роль педагогічних та науково-педагогічних працівників як суб'єктів формування академічної доброчесності. Роль студентського самоврядування та здобувачів освіти як суб'єктів формування академічної доброчесності.

3. Тематика семінарських занять

Тематика семінарських занять розраховано на 14 годин (7 занять) для студентів очної форми навчання та 6 годин (3 заняття) для студентів заочної форми навчання.

№ з/п	Назва теми	Форма навчання	
		денна	заочна
1	Освітнє право як комплексна галузь права.	✓	
2	Нормативно-правове забезпечення діяльності закладів освіти.	✓	
3	Правове положення педагогічних та науково-педагогічних працівників	✓	
4	Правовий статус здобувачів освіти в Україні	✓	✓
5	Обов'язки учасників освітнього процесу щодо академічної доброчесності	✓	
6	Види порушень академічної доброчесності	✓	✓
7	Формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти	✓	✓

Семінарське заняття з навчальної дисципліни «Освітнє право та академічна доброчесність» це вид начального практичного заняття, що передбачає самостійне вивчення питань за темою робочої програми дисципліни з оформленням відповідних матеріалів (схема, таблиця, презентація, реферат, доповідь, повідомлення тощо). Семінарські заняття спрямовані на сприяння формуванню у здобувачів самостійного, зокрема за допомогою рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, засвоювання знань а також вміння аналізувати відповідність діяльності учасників освітнього процесу діючим нормативно-правовим актам та принципам академічної доброчесності.

Семінарські заняття з курсу «Освітнє право та академічна доброчесність» скеровані також на сприяння розвитку логічного мислення, можливості висловлювати й аргументувати власні думки, зокрема щодо захисту прав та

інтересів учасників освітнього процесу, вироблення активної життєвої позиції щодо дотримання учасниками освітнього процесу стандартів академічної доброчесності.

Підготовка до семінарського заняття потребує від здобувача високої організації, систематичної та уважної самостійної роботи з рекомендованою літературою за для засвоєння знань та оволодіння відповідними вміннями. У разі виникнення будь-яких запитань чи необхідності у додаткових роз'ясненнях щодо виконання практичних завдань під час підготовки до семінарських занять, або існує потреба у коментарях чи додаткових консультацій в процесі самостійного вивчення нормативно-правових актів, звертайтеся до науково-практичних працівників, які працюють з вами на лекційних та семінарських заняттях.

Семінар №1. Освітнє право як комплексна галузь права

Питання для обговорення

1. Поняття та види галузей права. Класифікація галузей права.
2. Загальна характеристика конституційного та адміністративного права України.
3. Предмет та завдання кримінального та кримінально-процесуального права України.
4. Загальні положення цивільного та цивільно-процесуального права України.
5. Предмет та об'єкт трудового права.
6. Поняття освітнього права як комплексної галузі права.
7. Місце освітнього права у системі права України.
8. Система освітнього права.
9. Поняття та види освітніх правовідносин.

Практичні завдання

1. Складіть схему зв'язку освітнього права з іншими галузями права.

2. Заповніть таблицю основних суб'єктів освітніх правовідносин та видів освітніх правовідносин, які можуть складатись за участю відповідного суб'єкта.

Суб'єкти освітніх правовідносин	Види освітніх правовідносин за участю суб'єкта

Література

1. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. Навч. посіб. / Г. В. Лаврик, Г. В. Тереза, Т. О. Харченко та інші; за ред. Г. В. Лаврик. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 208 с.
2. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 145 с.
3. Скакун О. Ф. Теорія права і держави. 4-те видання, стереотипне. Підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.

Семінар №2. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладів освіти

Питання для обговорення

1. Джерела нормативно-правового забезпечення діяльності закладів освіти.
2. Конституція України як основний закон держави в регулюванні діяльності закладів освіти.

3. Закони України як джерело правового регулювання діяльності закладів освіти.
4. Характеристика Закону України «Про освіту» як основного закону, що регламентує статус закладів освіти.
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» як правове джерело забезпечення діяльності закладів загальної середньої освіти.
6. Закон «Про вищу освіту» як основний закон, що регулює правовий статус учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти.
7. Загальна характеристика Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
8. Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України як джерело правового регулювання діяльності закладу освіти.
9. Акти Міністерства освіти і науки України в регулюванні освітнього процесу закладу освіти.
10. Заклад освіти як юридична особа: організаційно-правовий статус.

Практичні завдання

1. Складіть презентацію щодо основних можливостей реалізації закладом вищої освіти України статусу автономії у відповідності до діючого законодавства.
2. У поданій таблиці перелічіть основні нормативно-правові акти, що забезпечують діяльність закладу вищої освіти, яким органом вони були прийняті та дайте загальну характеристику відповідному документу.

Нормативно-правовий акт	Ким прийнятий	Загальна характеристика документу
1.		
2.		

3.		

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 28.08. 2022).
2. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал: веб-сайт.
URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення: 01.08.2022).
3. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .

Семінар №3. Правове положення педагогічних та науково-педагогічних працівників

Питання для обговорення

1. Посади педагогічних та науково-педагогічних працівників у відповідності до діючого законодавства.
2. Загальна характеристика основних прав педагогічних та науково-педагогічних працівників: захист професійної честі та гідності; участь в управлінні закладом вищої освіти; захист права інтелектуальної власності тощо.
3. Зміст основних обов'язків педагогічних та науково-педагогічних працівників: дотримання педагогічної етики та академічної доброчесності, настановленням і особистим прикладом утверджувати

повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, захищати суверенітет і територіальну цілісність України тощо.

4. Гарантії педагогічних та науково-педагогічних працівників.

5. Роль педагогічних та науково-педагогічних працівників у захисті прав, свобод і інтересів здобувачів освіти.

Практичні завдання

1. Розкрийте та вкажіть основні відмінності педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти у відповідності до діючих нормативних актів:

Педагогічні працівники	Науково-педагогічні працівники

Ситуація 1. Ви працюєте науково-педагогічним працівником кафедри закладу вищої освіти понад п'ять років. На одному з засідань Вченої Ради факультету один з членів Ради звинуватив вас у не професіоналізмі та низькому рівні якості ваших наукових публікацій, назвавши вас «нікчемою». Ваші подальші дії.

Ситуація 2. Ви науково-педагогічний працівник кафедри і до вас у неділю біля 8 годині ранку телефонує голова Профспілки з вимогою о 10 годині прийти до Ботанічного саду університету та допомогти в прибиранні території саду після нічного буревію, аргументуючи що вам систематично були нараховані матеріальна допомога та інші виплати і нагороди, до того ж ви є

членом профспілки, який жодного разу не приходив на так званий суботник тощо. Ваші можливі дії згідно діючих норм.

Література

1. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08. 2022).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08. 2022).
3. Про наукову і науково-технічну діяльність від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 28.08. 2022).

Семінар №4. Правовий статус здобувачів освіти в Україні

Питання для обговорення

1. Види осіб, які навчаються в закладах вищої освіти.
2. Види здобувачів закладів вищої освіти.
3. Основні права здобувачів вищої освіти.
4. Основні обов'язки здобувачів вищої освіти.
5. Повноваження студентського самоврядування щодо захисту основних прав здобувачів вищої освіти.
6. Основні конституційні права і свободи осіб, які навчаються в закладах освіти.
7. Поняття та види академічних прав здобувачів вищої освіти.
8. Трудові освітні правовідносини здобувачів вищої освіти.
9. Цивільні освітні правовідносини здобувачів в закладах вищої освіти.
10. Специфіка адміністративних та кримінальних освітніх правовідносин здобувачів вищої освіти.

11. Освітні правовідносини соціального забезпечення здобувачів вищої освіти.

Практичні завдання

Ситуація 1. Ви керівник факультету. До вас звернулася група студентів зі скаргою на старшого викладача кафедри, звинувативши його в прихильності до однієї з політичних партій України, надавши докази переписки через мережу інтернет (зазначивши, що її надали невідомі особи, які зламали електронну пошту старшого викладача). Прокоментуйте ваші подальші дії.

Ситуація 2. Ви науково-педагогічний працівник університету. До вас на заняття зі студентами 1 курсу прийшли два чоловіки та представились співробітниками Служби безпеки України та вимагали відпустити студентку на допит, пославшись на те що вона за допомогою мережі інтернет критикувала органи державної влади, за що було порушено адміністративне провадження. Ваші подальші кроки?

Ситуація 3. Ви заступник керівника факультету. До вас звернулася студентка 2 курсу з приводу консультацій щодо її праці в позанавчальний час, зазначивши що куратор академічної групи заборонив їй працювати пославшись на те, що вона лише на 2 курсі і повинна займатись лише навчанням в університеті, наголосивши що також буде писати рапорт на її виселення з гуртожитку, з причин її відсутності у гуртожитку та роботи у нічний час. Ваші подальші дії.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
(дата звернення: 28.08. 2022).

2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08. 2022).
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08. 2022).
4. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 28.08. 2022).

Семінар №5. Обов'язки учасників освітнього процесу щодо академічної доброчесності

Питання для обговорення

1. Вимоги до претендента на посади науково-педагогічного працівника щодо дотримання принципів академічної доброчесності з точки зору діючого законодавства.
2. Основні обов'язки науково-педагогічних працівників щодо дотримання академічної доброчесності.
3. Можливості науково-педагогічного працівника щодо контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
4. Критерії об'єктивного оцінювання науково-педагогічними працівниками результатів навчання здобувачів освіти.
5. Вимоги щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.
6. Шляхи вирішення проблеми дотримання всіма учасниками освітнього процесу стандартів академічної доброчесності.

Практичні завдання

1. Розробіть презентацію з теми: «Вимоги до підготовки сучасного науково-педагогічного робітника університету з точки зору стандартів академічної доброчесності».

2. Підготуйте реферат з теми: «Шляхи вирішення проблеми дотримання всіма учасниками освітнього процесу стандартів академічної доброчесності».

Література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фініков, А.Є.Артюхов. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Аріелі Д. Чесно про (не) чесність / пер. з англ. Д. Завалій. Львів: Видавництво Старого Лева. 2019. 288 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08.2022).
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08.2022).

Семінар №6. Види порушень академічної доброчесності

Питання для обговорення

1. Поняття порушення академічної доброчесності.
2. Причини та умови, що породжують порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу закладу освіти.
3. Види порушень академічної доброчесності.
4. Шляхи подолання порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти.
5. Поняття та види відповідальності за порушення стандартів академічної доброчесності.
6. Академічна відповідальність науково-педагогічних та наукових працівників закладів вищої освіти.
7. Види академічної відповідальності здобувачів освіти.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат на тему: «Основні причини порушення стандартів академічної доброчесності».
2. Розробіть презентацію на тему: «Наслідки порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти».

Література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фініков, А.Є.Артюхов. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Аріелі Д. Чесно про (не) чесність / пер. з англ. Д. Завалій. Львів: Видавництво Старого Лева. 2019. 288 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08. 2022).
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08. 2022).

Семінар №7. Формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти

Питання для обговорення

1. Органи державної влади як суб'єкти формування академічної доброчесності (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, органи місцевої влади та органів місцевого самоврядування тощо).
2. Повноваження керівника закладу вищої освіти як суб'єкта, що забезпечує дотримання законності та порядку в формуванні академічної доброчесності.

3. Роль Вченої ради закладу вищої освіти як органу, що визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладу вищої освіти.
4. Можливості педагогічних та науково-педагогічних працівників в формуванні стандартів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.
5. Роль студентського самоврядування та здобувачів освіти як суб'єктів формування академічної доброчесності.
6. Взаємодія з громадськістю, засобами масової інформації та іншими органами та організаціями зацікавленими в формуванні стандартів та принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Практичні завдання

1. Суб'єкти формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Суб'єкти формування академічної доброчесності в закладі освіти	Можливості у відповідності до діючого законодавства	Заходи та дії щодо формування академічної доброчесності в закладі освіти

2. Розробіть повідомлення на тему «Основні перепону на шляху забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти»

Література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фініков, А.Є.Артюхов. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Аріелі Д. Чесно про (не) чесність / пер. з англ. Д. Завалій. Львів: Видавництво Старого Лева. 2019. 288 с.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08. 2022).
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08. 2022).

4. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття та предмет освітнього права.
2. Система освітнього права.
3. Поняття та види освітніх правовідносин.
4. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладів освіти.
5. Закони України, як джерело правового регулювання діяльності закладів освіти.
6. Загальна характеристика Закону України «Про освіту» як основного закону, що регламентує статус закладів освіти.
7. Загальна характеристика Закону «Про вищу освіту» як основного закону, що регулює правовий статус учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти.
8. Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та акти Міністерства освіти і науки України в регулюванні освітнього процесу закладу освіти як джерело правового регулювання діяльності закладу освіти.
9. Посади педагогічних та науково-педагогічних працівників.
10. Основні права педагогічних та науково-педагогічних працівників.
11. Обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників.
12. Гарантії педагогічних та науково-педагогічних працівників.
13. Роль педагогічних та науково-педагогічних працівників у захисті прав, свобод і інтересів здобувачів освіти.
14. Основні джерела правового регулювання діяльності осіб, які навчаються в закладах освіти.
16. Основні права здобувачів вищої освіти.
17. Основні обов'язки здобувачів вищої освіти.
18. Повноваження студентського самоврядування щодо захисту основних прав здобувачів вищої освіти.
19. Поняття та види академічних прав здобувачів вищої освіти.
20. Поняття академічна доброчесність.

21. Основні джерела формування стандартів академічної доброчесності. Історія розвитку стандартів академічної доброчесності.
22. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
23. Нормативно- правове регулювання стандартів академічної доброчесності.
24. Основні обов'язки науково-педагогічних працівників щодо дотримання академічної доброчесності.
25. Можливості науково-педагогічного працівника щодо контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
26. Вимоги щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.
27. Шляхи вирішення проблеми дотримання здобувачами освіти академічної доброчесності.
28. Поняття порушення академічної доброчесності.
29. Причини та умови, що породжують порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу закладу вищої освіти.
30. Види порушень академічної доброчесності.
31. Шляхи подолання порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти.
32. Види відповідальності за порушення стандартів академічної доброчесності.
33. Механізми формування академічної доброчесності в закладах освіти.
34. Основні суб'єкти формування академічної доброчесності.

5. Список рекомендованої літератури

Основний

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фініков, А. Є. Артюхов. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Аріелі Д. Чесно про (не) чесність / пер. з англ. Д. Завалій. Львів: Видавництво Старого Лева. 2019. 288 с.
3. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. Навч. посіб. / Г. В. Лаврик, Г. В. Тереза, Т. О. Харченко та інші; за ред. Г. В. Лаврик. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 208 с.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. збірник законодавчих актів. Київ: Алерта. 2019. 96 с.
5. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 145 с.
6. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.08.2022).
7. Про наукову і науково-технічну діяльність від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 28.08.2022).
8. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.08. 2022).
9. Рябенко М. І. Причини та профілактика порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Теоретико-методичні засади організації науково-дослідницької підготовки здобувачів вищої освіти: кол. Монографія / за ред. проф. Цокур О. С. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2021. Розділ 9. С. 121-139.
10. Скаун О. Ф. Теорія права і держави. 4-те видання, стереотипне. Підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.

Додатковий

1. Артемчук М. Д. Природні права людини як філософська проблема в контексті історико-філософських досліджень : автореф. дис ... канд. філос. наук : 09.00.05. Дніпро, 2018. 20 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. введ. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
3. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. No 5. С. 110–122.
4. Гапон Н., Худзічка-Чупала А., А. Лупіна-Вегенер Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: крос-культурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.
5. Габович О., Кузнєцов В., Семенова Н. Українська фундаментальна наука і європейські цінності. Видання 2-ге, доповнене. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 284 с.
6. Євсєєва Г. П., Савицький М. В. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій .Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. Дніпропетровськ, 2014. No 8. С.54–62.
7. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / О.Боженко та інші. Київ : УБА, 2016. 117 с.
8. Методичні рекомендації МОН для ЗВО з підтримки принципів акад доброч...Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2016. 24 с.
9. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання : методичний посібник / Н. В. Стукало та інші. Дніпропетровськ, 2013. 44 с.
- 10.Рябенко М. І. Духовність як передумова формування академічної доброчесності суб'єктів освітніх відносин у закладах вищої освіти. Науковий часопис Серія 5 Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Випуск 71. С. 217-220.

11. Рябенко М. І. Суб'єкти формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Випуск 66. 2019. С. 102-106.
12. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
13. Семенов О. М., Фаст О.Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 220 с.
14. Сидорчук Ю. М. Філософсько-правові засади реалізації права людини на захист (український та зарубіжний досвід) : автореф. дис ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Апарат Верховної Ради України представництво веб-сайт. URL: <http://vzvernenn.rada.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал: веб-сайт. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
3. Етичний кодекс вченого України. Національна академія наук. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/26166/24-Code.pdf?sequence=1> (дата звернення: 28.08.2022).
4. Європейська Хартія дослідників (лист МОН) URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/reforma-nauki/yevropejska-hartiya-doslidnikiv-ta-kodeks-pracevlashtuvannya-naukovih-pracivnikov> (дата звернення: 28.08.2022).
5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 28.08. 2022).
6. КОМПАС: Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді: веб сайт URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/what-are-human-rights-> (дата звернення: 28.08.2022).
7. Міністерство освіти і науки України: офіційний веб-портал: веб-сайт. URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
8. Міністерство юстиції України: веб-сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
9. Національне агентства із забезпечення якості вищої освіти веб-сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
10. Національне антикорупційне бюро України: офіційний веб-портал: веб-сайт. URL: <https://nabu.gov.ua/activity/> (дата звернення: 28.08.2022).
11. Офіс Президента України: Офіційне інтернет-представництво веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/ru> (дата звернення: 28.08.2022).

12. Педагогічна Конституція Європи URL: Педагогічна конституція Європи URL: <https://svitovid6.webnode.com.ua/news/pedagogichna-konstitutsiya-jevropi/> (дата звернення: 28.08.2022).
13. Рекомендації МОН від 15.08.2018 щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf> (дата звернення: 28.08.2022).
14. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини веб сайт URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
15. Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
16. «Центр правових та політичних досліджень «СІМ» : веб сайт URL: <http://centre7.org.ua/tsentr-sim/> (дата звернення: 28.08.2022).
17. USAID: веб сайт URL: <https://www.usaid.gov/who-we-are> (дата звернення: 01.08.2022).
18. Фундаментальні цінності академічної доброчесності (міжнародний центр доброчесності (США) URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Fundam.czinnosti-Akad.dobroch_.pdf (дата звернення: 28.08.2022).
19. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Лист Міністерства освіти і науки України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18> (дата звернення: 28.08.2022).

Навчальне видання

ОСВІТНЄ ПРАВО ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Електроні методичні рекомендації
до семінарських занять та самостійної роботи з курсу
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Електронне практичне видання

Укладач:

Рябенко Михайло Іванович

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги:

операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,5 МБ.

Оригінал макет виготовлено в авторській редакції

Кафедра соціальної роботи
Факультет психології та соціальної роботи
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082
social-work@onu.edu.ua